

**Сталий енергетичний розвиток як
ключовий елемент розвитку українських
міст: досвід
Асоціації «Енергоефективні міста
України»**

Андрій Кирчів

Виконавчий директор АЕМУ

2017

Сталий енергетичний розвиток міста – чому саме зараз?

- Самоврядування: можливість будувати власну стратегію розвитку на основі власного бюджету
- Тарифи на ресурси зросли і продовжуватимуть рости
- Стара інфраструктура бюджетної сфери потребує негайної модернізації
- Громадяни прагнуть комфорту і безпеки
- Ситуація зі станом довкілля та клімату стає загрозовою і потребує перегляду ставлення до них
- Новітні технології щодо підвищення енергоефективності та практики застосування ВДЕ стали доступнішими
- Зникають бар'єри для вивчення досвіду міст країн-сусідів

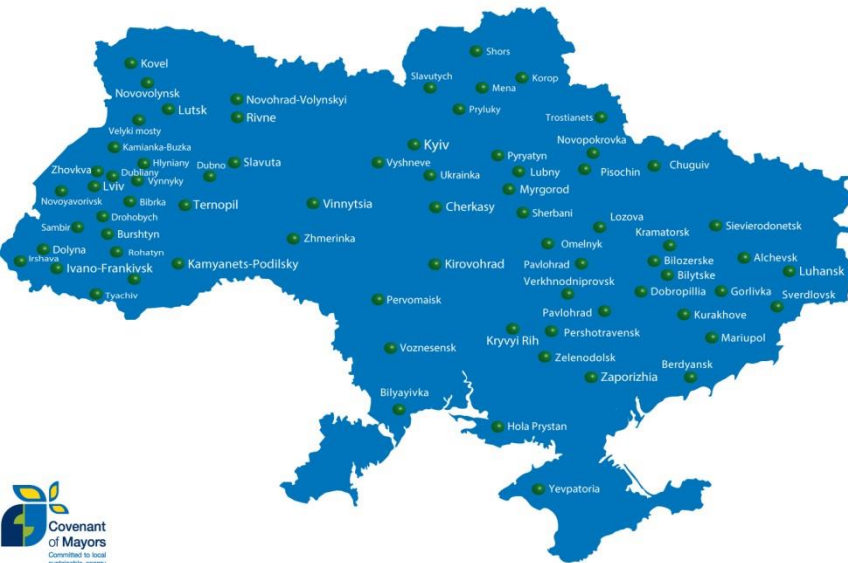

АЕМУ як Структура Підтримки УМ

Covenant of Mayors Signatories in Ukraine

- 113 активних підписантів Угоди Мерів (з них 61 – міста ЕМУ) – станом на 14.06.2017
- 69 міст (46 – члени ЕМУ) подали План дій для сталого енергетичного розвитку (ПДСЕР/SEAP)
- Мінрегіонбуд став Національним Координатором УМ в Україні (з 03.04.2014р.)
- 13 ОДА та обласних рад підписали угоди про статус Територіального Координатора УМ
- З 02.2013 у Львівській області діє перший в Україні регіональний Клуб Угоди Мерів
- До УМ приєдналися 15 із 24 обл. центрів України охоплена ¼ населення України)

Що АЕМУ пропонує містам

- Комплекс заходів із впровадження енергетичної політики та системи енергоменеджменту в громадах (власна розробка)
- Тренінги із покрокового впровадження Угоди мерів в громадах-підписантах (в т. ч. і фінансові)
- Організація інформаційно-просвітницьких кампаній із підвищення обізнаності мешканців про Угоду Мерів та її втілення зусиллями міської влади.
- Надання функцій секретаріату Клубам Угоди Мерів різних рівнів
- Інституційна та організаційна підтримка ініціатив із просування Угоди Мерів та інших ініціатив із підвищення енергоефективності
- «Енергетичне побратимство» між містами-підписантами Угоди мерів та містами партнерських асоціацій
- Консультації в системі «Підписант до підписанта»
- Долучення до профільних національних і міжнародних програм

Як місту стати енергоефективним?

- Впровадження стратегії сталого енергетичного розвитку
- Розбудова власного кваліфікованого персоналу, здатного до інновацій та праці із міжнародними партнерами у царині енергоефективності
- Зміна свідомості громадян у їх ставленні до ресурсів, енергії та довкілля

Стратегія сталого енергетичного розвитку міста

- Політична воля керівництва ОМС щодо стратегічного курсу на енергоефективність
- Впровадження системи енергоменеджменту
- Приєднання до Угоди мерів та виконання умов участі в ній
- Перетворення ПДСЕР у низку інвестиційно привабливих проектів
- Участь у міжнародних та національних програмах, спрямованих на енергоефективність міст
- Підтримка локальних ініціатив та зусиль щодо покращення ситуації із енергоспоживанням (в т.ч. у секторі ОСББ)

Розбудова власного потенціалу

- Пошук/підбір за чіткими критеріями фахівців, здатних впроваджувати стратегію СЕР (освіта, знання мов, ініціативність, креативність, вмотивованість)
- Навчання персоналу (тренінги, навчальні поїздки)
- Інноваційність у підходах, ефективність реалізації ССЕР, вміння працювати у команді та з партнерами, як критерії оцінки
- Забезпечення сталості персоналу (мінімізація плинності кадрів, кадровий резерв)

Зміна свідомості громади

- **Комунікаційна стратегія щодо енергоефективності, довкілля та клімату**
- **Навчальні програми для дітей та учнівської молоді**
- **Співпраця з організаціями громадянського суспільства**
- **Інформаційні кампанії**
  - **Дні/Тижні сталої енергії;**
  - **Постійно діючі кампанії (Інформаційно-консультаційні центри, впроваджені стратегії сталої мобільності, регулярні зустрічі з РСББ і т.п.)**

Програма ЄС «CoM-DeP»

Програма ЄС «Угода мерів – Демонстраційні проекти» (CoM-DeP) була започаткована для невеликих (до 200 тис. населення) міст-підписантів загальноєвропейської ініціативи «Угода мерів» для впровадження Планів дій зі сталого енергетичного розвитку (ПДСЕР).

Командою Підтримки надає супровід **впровадження проектів у** відібраних містах в рамках поданих ними ПДСЕР. Кожне місто підписало з Єврокомісією грантові угоди. Загальний запланований обсяг **фінансування** грантів становить близько **14,2 млн. євро**.

Географія проекту

Країна	Проекти	Міста
Білорусь	3	3
Вірменія	1	2
Грузія	1	1
Молдова	3	5
Україна	11	11

Тематичні кластери

	Кластер	Кількість проектів	Кількість міст
	Термомодернізація будівель	11	12
	Системи центрального опалення	8	7
	Вуличне освітлення	5	7
	Енергія Сонця	5	6
	Транспорт	2	2
	Водопостачання та водовідведення	1	1

Програма CoM-DeP в Україні

1. Проект у місті Долина «Скорочення енергоспоживання та викидів CO₂ в житловому секторі міста Долина», розмір гранту - 772 579 євро
2. Проект у місті **Конотоп** «Підвищення енергоефективності будівель навчальних закладів в м. Конотоп», розмір гранту - 400 000 євро
3. Проект у містах **Самбір** та **Жовква** «Муніципальні партнерства для підвищення енергоефективності в містах Самбір та Жовква, Україна», розмір гранту – 699 788,91 євро
4. Проект у місті **Жовква** «Реалізація першого етапу процесу модернізації муніципальної котельні та системи центрального опалення», розмір гранту - 688 000 євро
5. Проект у місті **Вознесенськ** «Зниження рівня енергоспоживання в приміщеннях лікарень міста Вознесенськ», розмір гранту - 635 458 євро
6. Проект у місті **Жмеринка** «EnergyGo: Реалізація Плану дій зі сталого енергетичного розвитку міста Жмеринка», розмір гранту - 727 560,65 євро
7. Проект у місті **Нововолинськ** «Перший етап на шляху до використання відновлюваних джерел енергії у місті Нововолинськ», розмір гранту - 1 037 062,41 євро
8. Проект у місті **Славутич** «Пілотний демонстраційний проект міста Славутич - модернізація двох муніципальних об'єктів, які утримуються за рахунок бюджетних коштів», розмір гранту 721 937 євро
9. Проект у місті **Гола Пристань** «Введення економічно обґрунтованої моделі сталого енергетичного розвитку системи опалення на прикладі теплового району міста Гола Пристань», розмір гранту - 700 000 євро
10. Проект у місті **Краматорськ** «Модернізація підстанції міського електротранспорту у м. Краматорську», розмір гранту - 985 662,72 євро
11. Проект у місті **Мена** «Модернізація вуличного освітлення в м. Мена», розмір гранту 500 000 євро

8 млн. Євро

Програма CoM-DeP, 2-й етап

27 жовтня 2016 року в м. Єреван (Вірменія), під час міжнародної конференції «Сприяння сталому розвитку країн Східного Партнерства оголошено про **2-й етап конкурсу проекту «Угода Мерів – Демонстраційні проекти»**

Програма CoM-DeP, 2-й етап

Загальні умови конкурсу:

- Доступний бюджет – 10 млн. EUR (5 млн. EUR – для України)
- Співфінансування мін. 20%
- Термін впровадження 24-30 місяців
- Розмір проектів від 400.000 до 600.000 EUR

Вимоги до міст:

- Бути підписантом Угоди Мерів
- Мати розроблений План Дій зі Сталого Енергетичного Розвитку
- Кількість мешканців до уваги не береться

Тематика проектів:

- Зниження енергоспоживання (МВт-год в рік)
- Використання відновних джерел енергії (МВт-год в рік)
- Зниження викидів CO₂ (тон в рік)
- Зниження витрат на енергоносії (EUR в рік)

ОГОЛОШЕННЯ НОВОГО КОНКУРСУ – 10.05.2017

ПОДАЧА КОНЦЕПЦІЙ ПРОЕКТІВ – ДО 30.06.2017

ДЕТАЛЬНО: <http://com-dep.enefcities.org.ua/novosty-y-sobytyya/vnymanye-novy-konkurs-proektov-ot-evrokomysy/>

Досвід Долини

- Участь в Угоді мерів з 2009р.
- Перший ПДСЕР, затверджений ОДЦ Єврокомісії
- Активна участь у проекті «Угода мерів – Схід» (2011-2015)
- Виконання більше десяти міжнародних та національних проектів і програм з енергоефективності (в т.ч. фінансованих з ЄС, НЕФКО, Німецького Бюро Міжнародної Співпраці (GIZ), USAID, SIDA)
- Розбудова сталої мобільності у місті (велодоріжки), енергоефективного освітлення
- Перемога у конкурсі Програми ЄС «Угода мерів – Демонстраційні проекти» (CoM-DeP); бюджет проекту – 1 026 179 Євро, сума гранту ЄС – 772 579 Євро. Термомодернізація 10 багатоквартирних будівель за схемою 50-30-20

Секрет успіху

- Політична воля та особисте залучення міського керівництва
- Міська стратегія сталого енергетичного розвитку
- Підбір кваліфікованих кадрів та їх мотивація
- Постійна активна інформаційно-просвітницька робота з громадою (Міський центр з енергоаудиту, шкільні уроки з енергоефективності, Дні/Тижні Сталої Енергії, популяризація велоруку, інформаційна присутність в локальних та регіональних ЗМІ)

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Андрій Кирчів

Асоціація

«Енергоефективні міста України»

office@enefcities.org.ua

www.enefcities.org.ua

www.com-dep.enefcities.org.ua

Тел./факс: +38 032 23455262

